

Exam. Code : 215501

Subject Code : 4125

M.A. Sanskrit 1st Semester

VEDIC LITERATURE

Paper—Course-I

Time Allowed—Three Hours] [Maximum Marks—100

Note :— Candidates are required to attempt **five** questions, selecting at least **one** question from each section. The fifth question may be attempted from any section.

SECTION—A

1. अधोलिखितयोः मन्त्रयोः व्याख्या कार्या : 20
 (क) तन्मित्रस्य वरुणस्याभिचक्षे सूर्यो रूपं कृणुते द्यौरुपस्थै।
 अनन्तमन्यद्दुशंसस्य पाजः कृष्णमन्यद्भरितः सं भरन्ति॥
 (ख) प्र विष्णवे शूषमैतु मन्म गिरिक्षित उरुगायाय वृष्णै।
 य इदं दीर्घं प्रयतं सधस्थमेको विममे त्रिभिरित्पदेभिः॥
2. अधोलिखितयोः मन्त्रयोः व्याख्या कार्या : 20
 (क) अग्निः पूर्वेभिर्ऋषिभिरीड्यो नूतनैरुत। स देवाँ एह वक्षति।
 (ख) उषो देव्यमर्त्या वि भाहि चन्द्ररथा सूनता ईरयन्ती।
 आ त्वा वहन्तु सुयमांसो अश्वा हिरण्यवर्णा पृथुपाजसो ये॥

SECTION—B

3. अधोलिखितयोः मन्त्रयोः व्याख्या कार्या : 20
 (क) यस्य व्रते पृथिवी नन्नमीति यस्य व्रते शफवज्जर्भुरीति।
 यस्य व्रत ओषधीर्विश्वरूपाः स नः पर्जन्य महि शर्म यच्छ॥
 (ख) यस्येमे हिमवन्तो महित्वा यस्य समुद्रं रसया सहाहुः।
 यस्येमाः प्रदिशो यस्य बाहू कस्मै देवाय हविषा विधेम॥

4. अधोलिखितयोः मन्त्रयोः व्याख्या कार्या : 20
 (क) अहं सुवे पितरमस्य मूर्धन्मम योनिरप्स्वः संमुद्रे।
 ततो वि तिष्ठे भुवनानु विश्वोतामूं द्यां वर्ष्मणोप स्पृशामि॥
 (ख) न मृत्युरासीदमृतं न तर्हि न रात्र्या अहनं आसीत्प्रकेतः।
 आनीदवातं स्वधया तदेकं तस्माद्भान्यन्न परः किं चनासं॥

SECTION—C

5. अधोलिखितयोः मन्त्रयोः व्याख्या कार्या : 20
 (क) यत् ते भूमे विखनामि क्षिप्रं तदपि रोहतु।
 मा ते मर्म विमृग्वरि मा ते हृदयमर्षिपम्॥
 (ख) असंबाधं मध्यतो मानवानां यस्या उद्वतः प्रवतः समं बहु।
 नानावीर्या ओषधीर्या बिभर्ति पृथिवी न प्रथतां राध्यतां नः॥
6. अधोलिखितयोः मन्त्रयोः व्याख्या कार्या : 20
 (क) यो नो द्वेषत् पृथिवि यः पृतन्याद् योऽभिदासान्मनसा यो वधेन।
 तं नो भूमे रन्धय पूर्वकृत्वरि॥
 (ख) यस्यामापः परिचराः समानीरहोरात्रे अप्रमादं क्षरन्ति।
 सा नो भूमिर्भूरिधारा पयो दुहामथो उक्षतु वर्चसा॥

SECTION—D

7. सूर्यवरुणयोः कस्यचिदेकस्य देवस्य स्वरूपं स्पष्टीकुरुत। 20
 8. पुरुषसूक्तहिरण्यगर्भसूक्तयोः दार्शनिकत्वम् इन्द्रसूर्ययोः वा लोकोपकारित्वं प्रतिपादयत। 20